

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van oorlogsgedenkteken, Sint-Rochusmemoriaal en gedenkzuil te AARSCHOT

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 14 februari 2012 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen Oorlogsgedenkteken, Sint-Rochusmemoriaal en gedenkzuil te AARSCHOT (Aarschot);

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed op datum van 22 november 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 6 december 2012,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012 :

Wegens de historische en artistieke waarde:

- als monument

oorlogsgedenkteken, gelegen te

AARSCHOT, Grote Markt z.nr.

bekend ten kadaster:

AARSCHOT, 2e afdeling, sectie H, perceelnummer 722C(DEEL)

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de historische waarde:

- als monument

Sint-Rochusmemoriaal met gedenkzuil,gelegen te

AARSCHOT, Gijzelaarsstraat z.nr.

bekend ten kadaster:

AARSCHOT, 2e afdeling, sectie E, perceelnummer 26N

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde van het oorlogsgedenkteken op de Grote Markt: opgericht in 1923 op de plaats van het door de vijand verwoeste stadhuis en als eerbetoon aan 120 gesneuvelde militairen en 171 terechtgestelde burgers - gevallen tijdens de Augustusdagen van 1914 toen Aarschot opgeschrikt werd door brandstichting, deportatie en vergeldingsacties tegen zogenaamde "franc-tireurs" - , en bij uitbreiding ook herinneringsmonument voor de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog, is dit gedenkteken onlosmakelijk verbonden met de Aarschotse en de Belgische politieke geschiedenis, en bezit het aldus een belangrijke historische en documentaire waarde.

Artistieke waarde van het oorlogsgedenkteken op de Grote Markt: door de Brusselse architect Victor Creten (1878-1966) en beeldhouwer Pieter-Jan-Braecke (1858-1938) ontworpen gedenkteken, volledig in blauwe hardsteen uitgewerkt en gevormd door een halfhoge gedenkmuur, een gedenkzuil en de gestileerde beeltenis van een soldaat; het geheel kwaliteitsvol in een eigentijdse vormtaal uitgewerkt, symbool voor moed, vaderland en overwinning, en zo typerend voor de periode waarin het monument ontstond.

Historische waarde van het Sint-Rochusmemoriaal en de gedenkzuil:

Respectievelijk kort na de Eerste Wereldoorlog en tussen 1963 en 1965 opgerichte gedenkzuil en -kapel, ingeplant op de plaats waar onschuldige burgers op 19 augustus 1914 werden gefusilleerd omwille van Duitse represailles tegen zogenaamde "franc-tireurs". Beide oorlogsmonumenten zijn onlosmakelijk verbonden met de Aarschotse en Belgische politieke geschiedenis, en bezitten aldus een belangrijke historische en documentaire waarde.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde waarde: door eminent kerkenbouwer Marc Dessauvage (1931-1984) in 1963 ontworpen memoriaal en aan Sint-Rochus opgedragen kapel, ingeschoven in de helling van het terrein als een in beton, baksteen en glas opgetrokken constructie op vierkant grondplan met paviljoenvormige narthex en dienstruimte. Gereduceerd tot de essentie door zijn streng geometrische en duidelijk leesbare constructieve opbouw, vormt het Sint-Rochusmemoriaal een gaaf bewaard en representatief voorbeeld van een volgens de postconciliaire traditie geconcipeerde woonkerk of domus ecclesiae, waarbij de functionele organisatie en de verhouding van de gelovigen tot het altaar primeren. Door haar functie als oorlogsmemoriaal overstijgt de kapel het zuiver liturgische en vervult ze een bredere maatschappelijke functie. Zo kont het Sint-Rochusmemoriaal Dessauvages verruimde visie aan in de tweede helft van de jaren 1960, waarbij hij evolueerde van de kerk als 'woonkerk' naar de kerk als 'woning van de gemeenschap'.

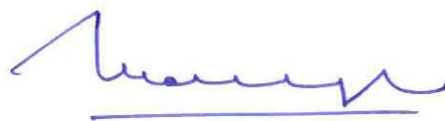
Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

22 FEB. 2013

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS